Załącznik do Uchwały Rady Miejskiej Ruciane – Nida Nr XIX/2/2008 z dn. 27.02.2008 r.
Załącznik do Uchwały Zebrania Wiejskiego Sołectwa Nowa Ukta Nr I/2007 z dn. 18.09.2007 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

NOWA UKTA

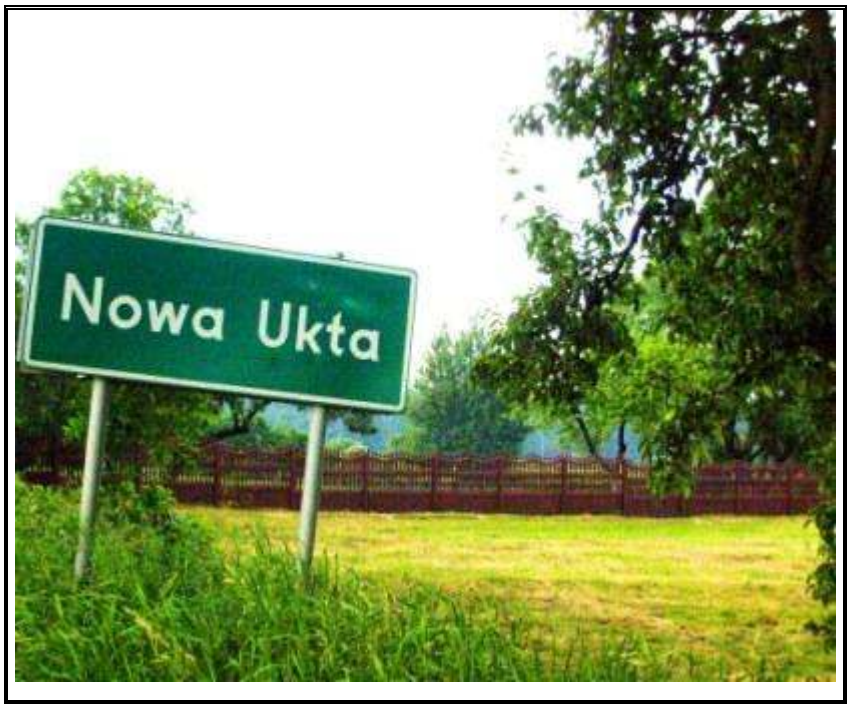

Gmina Ruciane – Nida

wrzesień 2007 r.

ACUS Consulting
Oddział Warmińsko-Mazurski
14-100 Ostróda, ul. Pieniężnego 35a
tel. faks (089) 642 82 70, 642 82 76
www.acusconsulting.pl, e-mail: ostroda@acusconsulting.pl
opracowanie: Kinga Wiśniewska

WSTĘP 3
ROZDZIAŁ I POWIĄZANIE PLANU Z CELAMI STRATEGICZNYMI DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO GMINY 4
ROZDZIAŁ II ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA 5
2.1. HISTORIA. 5
2.2 FUNKCJE, JAKIE PEŁNI WIEŚ. 6
2.3. CHARAKTERYSTYKA MIESZKAŃCÓW. 7
2.4. POZIOM ORGANIZACJI MIESZKAŃCÓW I ICH OSIĄGNIĘCIA. 8
2.6. POŁOŻENIE I WYGLĄD WSI. 10
2.7. STAN OTOCZENIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO. 13
2.8. ROLNICTWO. 21
2.9. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. 22
2.10. DZIEDZICTWO KULTUROWE I KULTYWOWANIE TRADYCJI. 22
2.11. OCHRONA ZDROWIA 25
2.10. EDUKACJA 25
2.11. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA. 26
ROZDZIAŁ III ANALIZA SWOT 31
ROZDZIAŁ IV WIZJA ROZWOJU WSI UKTA 32
ROZDZIAŁ V ZESTAWIENIE PRIORYTETÓW, CELÓW, PROGRAMÓW 33
ROZDZIAŁ VI HARMONOGRAM WDRAŻANIA PLANU 52
ROZDZIAŁ VII KOSZTORYS PLANU 53
ROZDZIAŁ VIII SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ 53

Wstęp

Satysfakcja z życia na wsi osiągana jest dzięki oddolnym inicjatywom mieszkańców, którzy angażując się sami przejmują odpowiedzialność za siebie, swoje otoczenie i swoją przyszłość. Jeżeli chcemy, aby nasza wieś stała się dobrym miejscem do życia należy zrealizować tam szereg przedsięwzięć. Szukać dodatkowych źródeł dochodu dla rolników, stwarzać możliwości rozwoju dla małych firm, tworzyć oferty spędzania wolnego czasu dla młodzieży oraz wiejskie miejsca spotkań, wypoczynku, rekreacji. Jednak aby te działania były skuteczne potrzebne jest przejęcie inicjatywy przez samych mieszkańców, połączenie wysiłków przez wszystkich, którzy chcą i mogą coś zrobić.

Plan odnowy miejscowości Nowa Ukta dotyczy lat 2007–2014. Podstawową jego część stanowi opis zasobów wsi i tkwiącego w niej potencjału oraz możliwości organizacyjnych mieszkańców. Na tej podstawie przeprowadzona została analiza słabych i mocnych stron miejscowości oraz analiza szans i zagrożeń. Pozwoliła ona na określenie kierunków rozwoju miejscowości, nakreślenie priorytetów oraz wyszczególnienie działań, które będą w ich ramach realizowane.

Funkcje, jakie pełni Nowa Ukta to przede wszystkim funkcje mieszkalne, rolnicze i turystyczne. Pod tym kątem były też ustalane priorytety i kierunki rozwoju miejscowości.

Najważniejszym celem programu jest budowanie tożsamości wsi, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, waloryzacja krajobrazu i architektury, wykonywanie przedsięwzięć publicznych i prywatnych podnoszących warunki materialne (standard życia) i rozwijających wartości niematerialne - duchowe (jakość życia). Efektem ma być poprawa bytu mieszkańców wsi w wyniku zaistnienia nowych możliwości osiedlania, inwestowania, rozwoju usług, tworzenia miejsc pracy oraz zarobkowania poza rolnictwem.

Plan rozwoju miejscowości Nowa Ukta powstał przy współudziale mieszkańców tej wsi, Rady Sołeckiej oraz Gminy Ruciane-Nida. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie współtwórców.

Rozdział I Powiązanie Planu z celami strategicznymi dokumentów dotyczących rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Ukta został opracowany zgodnie z procedurą zawartą w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (opublikowanym Dz. U. Nr 284, poz. 2846 z 2004r.). Wszystkie zadania zawarte w tym planie zostały wypracowane podczas Zebrania Wiejskiego w Nowej Ukcie.

Plan został zatwierdzony Uchwałą nr I/2007 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Nowa Ukta z dnia 18.09.2007 roku.

Plan został zatwierdzony Uchwałą Nr XIX/2/2008 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 27.02.2008 roku.

Plan Odnowy Miejscowości Nowa Ukta zgodny jest z następującymi dokumentami strategicznymi Gminy Ruciane - Nida:

- **Plan Rozwoju Lokalnego Miasta i Gminy Ruciane - Nida** przyjęty Uchwałą Nr XXX/4/2005 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 31.01.2005 roku
- **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Ruciane - Nida** przyjęty Uchwałą Nr X/52/99 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 29.06.1999 roku
- **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ruciane – Nida** przyjęta Uchwałą Nr XXII/59/2000 Rady Miejskiej Ruciane – Nida z dnia 30.06.2000 roku

Plan jest również zgodny z dokumentami o znaczeniu ponadlokalnym. Są to:

- **Program Rozwoju Lokalnego Powiatu Piskiego** stanowiący załącznik do Uchwały Nr XV/87/08 Rady Powiatu Pisz z dnia 31.01.2008 r.
- **Strategia Rozwoju Powiatu Piskiego na lata 2004-2015**, która stanowi załącznik do Uchwały XIV/82/04 Rady Powiatu Pisz z dnia 26.02.2004 r.
- **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2020** stanowiąca załącznik do Uchwały Nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko -Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.

Rozdział II Analiza zasobów sołectwa

2.1. Historia.

Okolice dzisiejszej wsi **Nowa Ukta** leżącej w zachodniej części Puszczy Piskiej, były do XIX wieku słabo zaludnione. Rozpościerały się tutaj nieprzebyte lasy, w których z czasem zaczęły powstawać (z reguły w pobliżu wody – tj. rzeki lub jeziora) niewielkie osady. Tak więc nad rzeką Krutynią powstał młyn wodny (istniał już w 1605r.), a z czasem wokół niego powstała wioska Iznota. Nieco dalej, nad tą samą rzeką powstała w 1686 roku osada szkatułowa Nowy Most. W roku 1705 nad jeziorem Bełdan powstała inna osada, która przyjęła nazwę od nazwiska swojego założyciela: Gąsior.

Na zachód od Nowej Ukty, w stronę Piecek już od czasów krzyżackich istniała kuźnica hutnicza położona przy rzece łączącej Jezioro Mokre i Jezioro Kołowin. Później powstał tu młyn wodny, karczma (w 1544r) i osada nosząca nazwę Collogin (Kołowin). W roku 1838 było tu 84 mieszkańców w 8 zagrodach. Na początku XX wieku osada uległa likwidacji i pozostała tylko leśniczówka (która przetrwała do dziś).

Z uruchomieniem nad Krutynią około 1753 r. huty szkła wiążą się początki wsi Ukta. Powstałe przy zakładzie osiedle liczyło w 1785 r. 22 zagrody.

Sama Nowa Ukta powstała w 1825r. Początkowo była to osobna od Ukty (zwanej także Starą Uktą) osada leśna. W 1839r. Nowa Ukta liczyła 19 zagród i 133 osoby, a w 1937r. – 193 mieszkańców.

Pierwotnie wieś zamieszkiwana była w dużej części przez **rosyjskich staroobrzędowców**. Staroobrzędowcami nazywano w Rosji tych wyznawców prawosławia, którzy sprzeciwili się reformom religijnym wprowadzonym w latach 1652-58 przez patriarchę Nikona i pozostali przy "starych obrzędach". Reformy dotyczyły zmian niektórych obrzędów religijnych a celem ich była unifikacja obrządku. Silne oponowanie przeciw zmianom tradycji doprowadził do rozłamu w kościele prawosławnym i wyodrębnieniu się staroobrzędowców zwanych też starowiercami a w Polsce filiponami.

Inicjatorami przesiedlenia staroobrzędowców na tereny Mazur był odłam tej grupy religijnej tzw. fieodosiejewscy zamieszkali na ziemi suwalsko-sejeńskiej. Główną

przyczyną ich emigracji były konflikty z władzami wynikłe z wierzeń religijnych. Osiedlenie się starowierców leżało wtedy w interesie władz pruskich, gdyż stan ludności prowincji Mazur zmalał po wojnach napoleońskich o ok. 14 %. Natomiast ze względów politycznych zaniechano zaludniania tych terenów Polakami. Dla staroobrzędowców porośnięte puszczą tereny Mazur, odległe od dużych skupisk miejskich były wymarzonym miejscem, w którym mogli zachować czystość wiary.

Pierwszy paszport wystawiono 10 sierpnia 1827r. na imię **Onufrego Jakowlewa**. W 1830r. na zakupionych 700 morgach pruskich założył on pierwszą staroobrzędową wieś na Mazurach, nazwaną od jego imienia Onufryjewem. W 1831r. staroobrzędowcy zakupili dalsze grunty na lewym brzegu Krutyni, gdzie powstały kolejne wsie w tym Gałkowo.

Staroobrzędowcy na Mazurach, odizolowani przez dłuższy czas od kontaktów z macierzą, zachowali dawną gwarę (jak stwierdzono - nowogrodzko-pskowską), a także wiele reliktów staroruskiej kultury. Zachowali też starosłowiański zwyczaj zażywania kąpieli w łaźniach parowych, które w tym celu specjalnie budują.

Wieś należała do 1972r. do gminy a następnie gromady Ukta, w powiecie mrągowskim. Z dniem 1 stycznia 1973r. weszła w skład Gminy Ruciane – Nida.

Na przełomie lat 80 i 90 w Nowej Ukcie znajdowała się siedziba Zarządu Mazurskiego Parku Krajobrazowego (obecnie w Krutyni)

2.2 Funkcje, jakie pełni wieś.

Nowa Ukta to wieś przede wszystkim mieszkalna i rolnicza. Do sołectwa Nowa Ukta należą także wsie: Kadzidłowo i Wypad. Nowa Ukta jest siedzibą jednego z 16 sołectw Gminy Ruciane – Nida. Jest to stosunkowo młode sołectwo, , zostało utworzone w 2003 r. Uchwałą Rady Miejskiej Ruciane – Nida (Uchwała Nr VIII/26/2003 z dnia 21.03.2003 r.).

Tabela nr 1. Wykaz sołectw Gminy Ruciane Nida

Lp.	Sołectwo
1.	Sołectwo Gałkowo
2.	Sołectwo Iznota
3.	Sołectwo Karwica
4.	Sołectwo Końcewo
5.	Sołectwo Krzyże
6.	Sołectwo Niedźwiedzi Róg
7.	Sołectwo Nowa Ukta
8.	Sołectwo Onufryjewo

Lp.	Sołectwo
9.	Sołectwo Osiniak
10.	Sołectwo Szeroki Bór
11.	Sołectwo Śwignajno
12.	Sołectwo Ukta
13.	Sołectwo Wejsuny
14.	Sołectwo Wojnowo
15.	Sołectwo Wólka
16.	Sołectwo Wygryny

Źródło: www.bip.ruciane-nida.pl

Wieś Nowa Ukta pełni funkcję mieszkalną i rolniczą

2.3. Charakterystyka mieszkańców.

Mieszkańcy Nowej Ukty, podobnie jak mieszkańcy całego regionu, na skutek burzliwej historii tych ziem są potomkami ludności miejscowej i napływowej. Po 1945r. prócz powracających z tułaczki Mazurów oraz niekiedy Niemców na tereny te przybyli przesiedleńcy z dawnego województwa białostockiego i warszawskiego. Najwięcej osadników przybyło z Kurpiowszczyzny, licznie osiedlili się niegdysiejsi mieszkańcy wileńszczyzny. Polscy osadnicy uważali na ogół miejscową ludność za Niemców i z tej racji odnosili się do niej wrogo. Nie bez znaczenia były różnice religijne. Na skutek

niewłaściwie prowadzonych akcji rewindykacji Mazurów, ich repolonizacji, w latach powojennych ludność ta masowo opuszczała te tereny a populacja ewangelików na tych terenach uległa dalszemu zmniejszeniu.

Skład narodowościowy i etniczny mieszkańców regionu w pierwszych latach powojennych uległ dość szybkim zmianom. Dziś w Nowej Ukcie przeważają katolicy.

Tabela nr 2 Ludność Nowej Ukty w ostatnich 5-ciu latach

ROK	LICZBA OSÓB
2002	**142**
2003	**143**
2004	**144**
2005	**152**
2006	**148**

Tabela nr 3 Struktura ludności Nowej Ukty

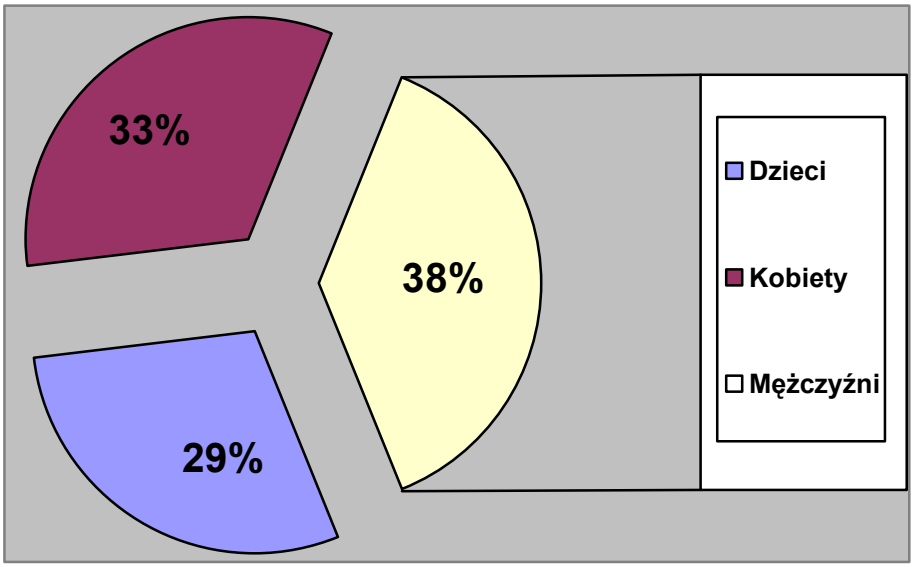

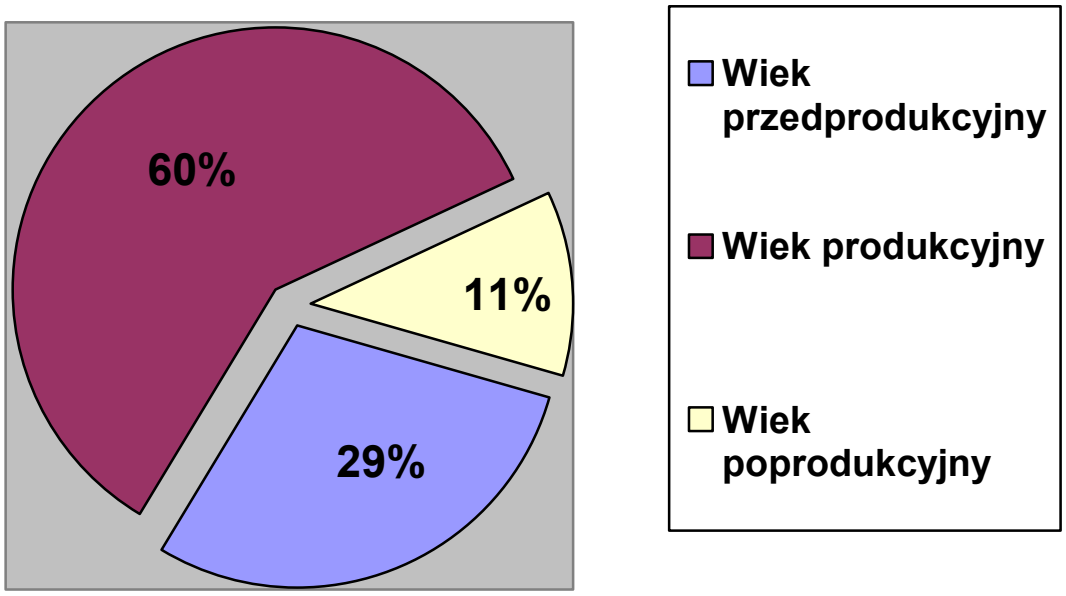

Jak obrazują powyższe wykresy miejscowość **Nowa Ukta, jest miejscowością z przewagą młodych mieszkańców i dzieci**, co dobrze rokuje dla dynamiki jej rozwoju.

W 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było ……. osób bezrobotnych z Nowej Ukty. Pozostałe osoby pracują bądź to w sektorze rolnym we własnych gospodarstwach rolnych, bądź w sektorze publicznym lub w firmach prywatnych.

2.4. Poziom organizacji mieszkańców i ich osiągnięcia.

Mieszkańcy Ukty zorganizowani są wokół Sołtysa Jarosława Wnuka i Rady Sołeckiej:

- Mirosław Gadomski,
- Piotr Zadrożny,
- Jan Małż.

Na terenie wsi nie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna (OSP), a najbliższa drużyna OSP znajduje się w oddalonej o 1 km Ukcie.

W pobliskim Kadzidłowie prężnie działa **Stowarzyszenia na Rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur SADYBA**, którego założycielami są Danuta i Krzysztof Worobcowie. Celem Stowarzyszenia jest obrona zagrożonego krajobrazu

kulturowego Mazur – min. mazurskiej przyrody, unikatowych alei przydrożnych, układów ruralistycznych wsi. SADYBA jest laureatem wielu nagród i wyróżnień m. in. Marszałek Województwa Warmińsko- Mazurskiego oraz Wojewódzki **Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie** przyznali w 2006r. nagrodę: dla „**Stowarzyszenie na rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur Sadyba”**, w dowód uznania za zaangażowanie w ochronę i zachowanie alei przydrożnych, które stanowią piękny i nieodłączny element krajobrazu Warmii i Mazur"; Kapituła Nagrody Wilk Piski (w składzie: starosta piski, burmistrzowie 4 gmin powiatu oraz redaktor Gazety Piskiej) nominowała Stowarzyszenie Sadyba w kategorii : „ **Działalność na rzecz Ziemi Piskiej**”; „ ZIELONEGO LIŚCIA 2005 ”. dla Krzysztofa Worobca pomysłodawcy i realizatora akcji Ratujmy Aleje.

Państwo Danuta i Krzysztof Worobcowie są również właścicielami zabytkowej "Osady kulturowej w Kadzidłowie"

2.6. Położenie i wygląd wsi.

Nowa Ukta to wieś położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie piskim, w gminie Ruciane-Nida. Wieś ma charakter zabudowy skupionej wzdłuż drogi wojewódzkiej Mikołajki - Ukta. Ze względu na bliskość ważnych dróg kołowych Nowa Ukta jest miejscowością o korzystnym położeniu komunikacyjnym. Mimo to mieszkańcy mają utrudniony dostęp do ważnych dla nich miejsc i miast itp. Nie dociera tu kolej, a liczba połączeń PKS jest niewystarczająca. Większość mieszkańców posiada własne samochody, którymi dojeżdża do pracy, przychodni, biblioteki, apteki itp.

Źródło: www.powiat.pisz.pl

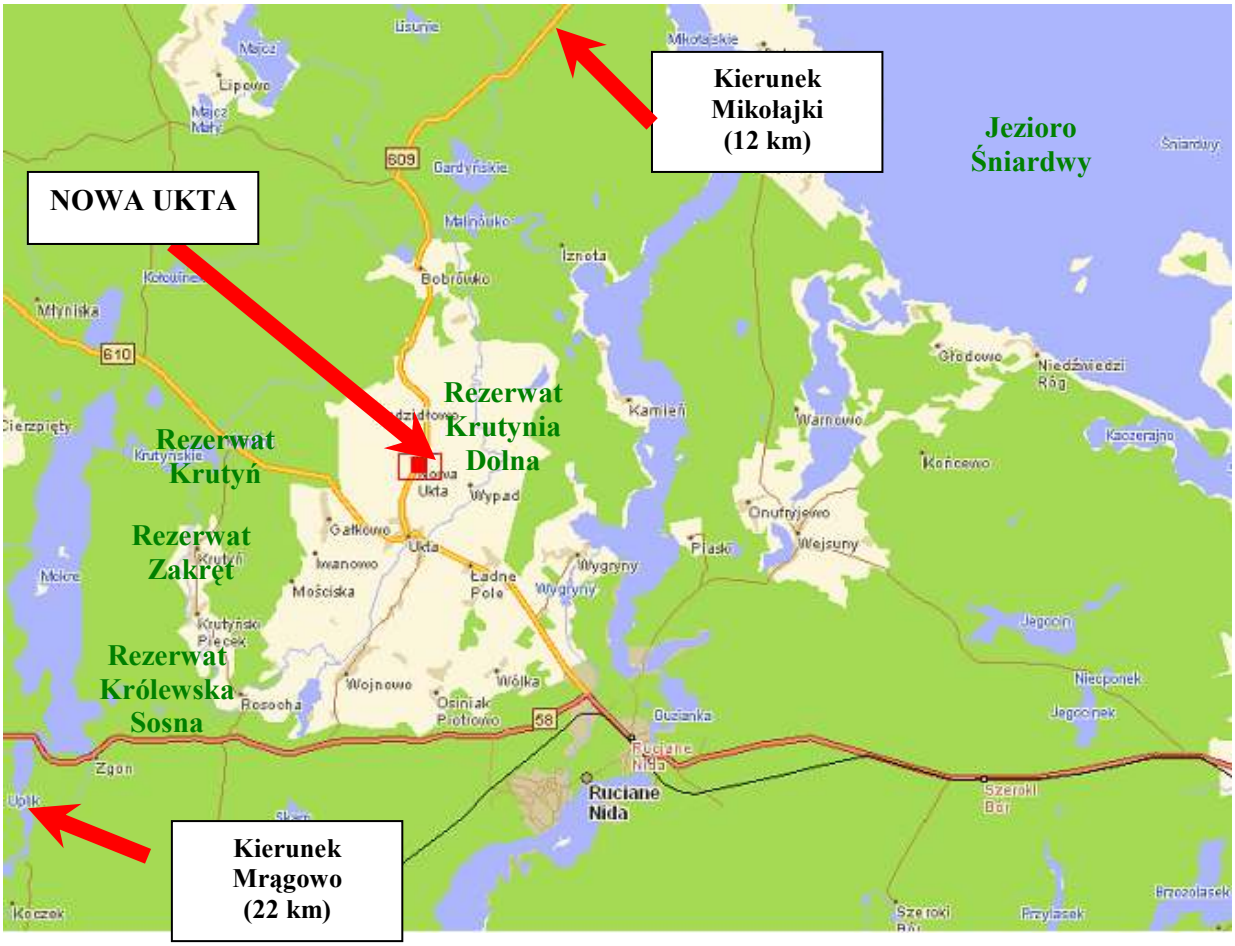

Nowa Ukta zachowała tradycyjny układ zabudowy, jest to typowa „ulicówka". Przez wieś biegnie wspomniana droga wojewódzka nr 609. We wsi nie ma chodnika i pomimo ograniczenia prędkości bezpieczeństwo poruszania się pieszych jest zagrożone.

Zabudowa Nowej Ukty

W Nowej Ukcie nie istnieje żadna infrastruktura kulturalna ani sportowa. Nie ma świetlicy, placu zabaw, czy chociażby jednego pomieszczenia, gdzie mieszkańcy mogliby się integrować. Na terenie wsi nie ma także miejsca przeznaczonego na plenerowe spotkania społeczności wiejskiej, np. zadaszone wiaty, stoliki, ławeczki, grill itp.

Nowa Ukta może się jednak poszczycić tym, że ma korzystną lokalizację komunikacyjną oraz wspaniałe krajobrazy i czyste powietrze.

Nowa Ukta jest atrakcyjnie umiejscowiona pod względem turystycznym. Do głównych atrakcji okolicy należy **spływ najpiękniejszą rzeką Polski - Krutynią**.

W pobliżu Nowej Ukty ulokowane są liczne atrakcje przyrodnicze:

- Park Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie – ok. 1,5 km

- rezerwaty Mazurskiego Parku Krajobrazowego m. in.:

- **Krutynia Dolna rezerwat krajobrazowo-leśny - 1 km**
- **Zakręt rezerwat torfowiskowo-leśny - 5 km**
- **Królewska Sosna rezerwat leśno-torfowiskowy - 7 km**
- **Łuknajno rezerwat ornitologiczny - 21 km**

- hodowle bobra i konika polskiego w Popielnie - 14 km

- Stacji Badawczej PAN w Kosewie Górnym - 32 km

- półwysep Szeroki Ostrów z klifowymi brzegami i widokiem na całe jezioro Śniardwy - 42 km

Nowa Ukta jest tez dogodnie położona względem ważnych ośrodków turystyki na Mazurach. Najbliższe miasta to:

- Ruciane-Nida 7 km
- Mrągowo 22km
- Mikołajki 12,5 km
- Pisz 22 km
- Giżycko 41 km

Od stolicy województwa - Olsztyna Nowa Ukta oddalona jest o ok. 85 km.

2.7. Stan otoczenia środowiska naturalnego.

Gmina Ruciane - Nida usytuowana jest na styku trzech jednostek geomorfologicznych: Równiny Mazurskiej, Krainy Wielkich Jezior Mazurskich i Pojezierza Mrągowskiego. Miasto i Gmina Ruciane - Nida zajmuje obszar 35,7 tys. ha, przy czym aż 25,337 tys. ha przypada na lasy, a około 3,6 tys. ha na wody. Ukształtowanie terenu związane jest z działalnością lodowców oraz wód lodowcowych. Te ostatnie, poprzez osady żwirowo - piaszczyste utworzyły rozległą równinę sandrową zajmującą środkową i południową część gminy.

GEOMORFOLOGIA

Obszar Gminy Ruciane - Nida znajduje się w zasięgu dwóch faz ostatniego zlodowacenia. Można wyróżnić tu następujące jednostki morfologiczne:

- strefę wysoczyzny moren czołowych przechodzących z zachodu na wschód poprzez środkową część gminy,
- wysoczyznę polodowcową moreny dennej w pasie północnym,
- równinę sandrową obejmującą południową część gminy,
- rynnę jezior Bełdany- Nidzkie

Strefa moren czołowych stanowi lokalne wyniesienie terenu z mocno zróżnicowaną rzeźbą w rejonie Rucianego i jezior Guzianek. Jest to południowy zasięg fazy poznańskiej ostatniego zlodowacenia. Wyniesiona jest na wysokość 132-142 m n.p.m. Deniwelacje lokalne z wyjątkiem rejonu Guzianek są małe. Wysoczyzna polodowcowa moreny dennej obejmuje obszar na północ od Rucianego. Charakteryzuje się konfiguracją falistą i pagórkowatą oraz stosunkowo mało zróżnicowaną budową geologiczną utworów powierzchniowych. Występują tu rozległe obniżenia(dolina rzeki Krutyni, otoczenie jeziora Warnołty) i kępowe wyniesienia. Deniwelacje lokalne dochodzą do 15 m. Równina sandrowa nachylona jest w kierunku południowym. Utwory powierzchniowe są zbudowane wyłącznie z piasków. Pierwszy poziom wód gruntowych posiada zwierciadło swobodne. Rynna jezior Bełdany- Nidzkie stanowi dolinę o przebiegu zbliżonym do południkowego, wcięta w utwory polodowcowe na głębokość do 70 m. Rynna w formie doliny rzecznej osiąga głębokość

46 m poniżej lustra wody. W sposób naturalny dzieli obszar gminy na wschodnią i zachodnią połączoną komunikacyjnie w rejonie Rucianego.

Najwyższy punkt w granicach gminy (140,7 m n. p. m.) znajduje się na wschód od jeziora Guzianka Wielka, zaś najniższy stanowi poziom Wielkich Jezior Mazurskich (115,7m n. p. m.) - Wygryny o pow. 1,90 ha, zasobach bilansowych 45.575 m3 (87,1 tys. ton) i zasobach pozabilansowych 8.100m3 (15,9 tys. ton).

WODY

Na terenie gminy znajduje się 36 jezior. Do najważniejszych należą:

Jezioro Bełdany uważane za najpiękniejsze jezioro mazurskie, gdzie malownicze zatoki i brzegi tworzą urozmaiconą i rozwiniętą linię brzegową. Maksymalna głębokość w części środkowej na wysokości miejscowości Kamień dochodzi do 46 m. Na północy łączy się z jeziorem Mikołajskim, a na południowym krańcu poprzez śluzę komorową Guzianka z jeziorem Guzianka Mała i dalej z jeziorem Guzianka Wielka i jeziorem Nidzkim. Jezioro w większości otaczają lasy świerkowo-sosnowe Puszczy Piskiej. Największe wyspy to: Kamieńska i Piaseczna. Bełdany stanowią odcinek popularnego spływu rzeką Krutynią do Rucianego-Nidy. Powierzchnia 944 ha.

Jezioro Mokre oddalone o ok. 4,5 km od Nowej Ukty, jezioro rynnowe na Pojezierzu Mrągowskim. Długość ok. 7,7 km, szerokość do 1,6 km, powierzchnia 846 ha, maksymalna głębokość 51 m. Na jeziorze znajduje się 5 wysp. Leży na terenie Mazurskiego Parku Krajobrazowego.

Jezioro Nidzkie - Okolone ze wszystkich stron lasami Puszczy Piskiej, ciągnie się szerokim łukiem od Rucianego-Nidy do wsi Wiartel. Wraz z 13 wyspami tworzy niezapomniany krajobraz, najpiękniejsze z nich to Płaski Ostrów, Mały Ostrów, Kępa, Wysoki Ostrów i Kalinowy Ostrów. Większość powierzchni jeziora zajmuje rezerwat krajobrazowy „Jezioro Nidzkie". Nad jeziorem położone jest Ruciane-Nida i wsie Krzyże, Karwica oraz oczywiście Pranie. Wokół jeziora biegną liczne ścieżki, które są nie lada atrakcją dla turystów pieszych i rowerowych. Powierzchnia jeziora wynosi 1831 ha.

Jezioro Śniardwy ma powierzchnię 11 383 ha, posiada wiele płycizn i mielizn oraz bardzo urozmaiconą linię brzegową, tak charakterystyczną dla jezior

morenowych. Jezioro Śniardwy nie bez powodu nazywane jest "mazurskim morzem". Przy dużej powierzchni i stosunkowo niewielkiej głębokości, na jeziorze w ciągu paru chwil mogą powstać dwumetrowe fale, prawdziwe wyzwanie dla wytrawnych żeglarzy. Do Gminy Ruciane-Nida należy 13 km linii brzegowej Śniardw i znajdują się tam należące do naszej gminy miejscowości: Wierzba, Popielno, Niedźwiedzi Róg i Głodowo.

Jezioro Warnołty. Jest to zatoka jeziora Śniardwy, występująca jako oddzielne jezioro o powierzchni 373,3 ha. Tworzy ono powołany w 1972 roku rezerwat, w którym rozległe trzcinowiska stanowią dobre miejsce lęgowe ptactwa wodno-błotnego, na przykład rybitwy czarnej. W pobliżu jeziora gniazdują licznie kania ruda i orzeł bielik. Na jeziorze niedaleko od miejscowości Warnowo znajduje się wysoka zalesiona wyspa.

Ochrona przyrody

www.mazury.info.pl

Mazurski Park Krajobrazowy ma na celu ochronę przyrody i krajobrazu Parku oraz dóbr kulturowych, a także tradycyjnych układów przestrzennych w formie alei, zadrzewień śródpolnych oraz parkowych. Szczególnie cenne fragmenty terenu Parku, osobliwości florystyczne i faunistyczne, a także wyróżniające się ukształtowanie geomorfologiczne chronione są w formie **11 rezerwatów przyrody, 18 użytków ekologicznych oraz 94 pomników przyrody**. Na szczególną uwagę zasługuje największy obszar rezerwatowy Parku – rezerwat biosfery „Jezioro Łuknajno" (pow.

1342,34 ha), utworzony dla ochrony łabędzi niemych zatrzymujących się na przelotach na płytkim jeziorze, zasobnym w ramienice, które są główną bazą pokarmową tych ptaków. W ostatnich latach obserwowano około 1500 osobników. Niezwykle cennymi są rezerwaty obejmujące ochroną rzekę Krutynię w górnym i dolnym biegu – „Krutynia" (pow. 273,12 ha) i „Krutynia Dolna" (pow. 969,33 ha). Rezerwatami ornitologicznymi są rezerwaty utworzone dla ochrony kolonii czapli siwej „Czaplisko-Ławny Lasek" (pow. 7,62 ha) i „Czapliniec" (pow. 17,10 ha), z których czaple przemieściły się na sąsiadujące tereny. W starych drzewostanach sosnowych gnieżdżą się ptaki drapieżne oraz różne gatunki dziuplaków. Rezerwatem ornitologicznym jest także „Jezioro Warnołty" (pow. 373,3 ha) chroniącym gatunki ptaków wodno-błotnych i drapieżnych oraz miejsca ich gnieżdżenia się i żerowania. Ochroną rezerwatową w rezerwacie „Jezioro Lisiny" – jezioro Lisunie (pow. 15,78 ha) objęta jest rzadko występująca roślina wodna – kłoć wiechowata. Rezerwatem chroniącym różne ekosystemy leśne, torfowiskowe i wodne jest rezerwat „Pierwos" (pow. 605, 48 ha). Użytkami ekologicznymi są niektóre wyspy jeziorne, śródpolne i śródleśne jeziorka i bagienka, murawy kserotermiczne, podmokłe łąki, głazowiska, jak: **Grąd Wygryny, Łąka Krutynia**, Łąki Morysie, Torfowisko Zełwągi, Prawdowskie Wzgórze, Rozlewisko Zawady, Bażyna, Jeziorko dystroficzne Zaułek, jeziorka dystroficzne Kruczki, Klimontek i Klimont oraz inne. **Łąka Krutynia**, stanowi enklawę w Rezerwacie przyrody "Krutynia Dolna" obok Nowej Ukty. Jest to ekstensywnie użytkowana, wilgotna łąka z licznie występującymi storczykami, szerokolistnym i krwistym.

Spośród pomników przyrody największą popularnością cieszą się pomniki przyrody w okolicach turystycznej wsi Krutyń: „Zakochana Para", „Dąb Krutyński", „Mazurski Dąb Bartny", a także koło wsi Zgon: „Królewska Sosna", „Dąb nad Mukrem" im. Karola Małłka, oraz dęby w centrum wsi Ukta i „Dęby Królewskie" w Rucianem-Nidzie.

Kluczową rolę dla turystyki w regionie odgrywa **płynąca przez Uktę i okolicę Nowej Ukty rzeka Krutynia**. Najpiękniejsza z mazurskich rzek wpada w okolicy wsi Iznota do jeziora Bełdany. **Długość rzeki wynosi 100 km**, powierzchnia dorzecza 713 km kw. Wypływa z jeziora Warpuny (na północnym zachodzie od Mrągowa), zaś kończy bieg w jeziorze Bełdany.

Przyroda parku to m.in.:

- ponad 60 jezior, w tym największe w Polsce jezioro Śniardwy,
- około 850 gatunków roślin naczyniowych,
- bogata fauna i ponad 200 gatunków ptaków,
- 11 rezerwatów przyrody, w tym rezerwat Krutynia Dolna, chroniący fragment parku o najbogatszej faunie i florze. Gnieżdżą się tu rzadkie gatunki ptaków: orzeł bielik, rybołów, orlik krzykliwy, puchacz, żuraw. Wśród roślin na uwagę zasługuje 10 gatunków storczyka, owadożerne rośliny – rosiczka i pływacze.
- W oddalonej o kilka kilometrów od Nowej Ukty Krutyni, w zabytkowej mazurskiej stodole działa **Muzeum Przyrodnicze**, stanowiące wizytówkę flory i fauny przyrody Parku.

Leśny Kompleks Promocyjny Lasy Mazurskie objęty siecią **NATURA 2000**, utworzony 30 października 2002 roku. W skład LKP wchodzi Nadleśnictwo Pisz, Maskulińskie, Mrągowo, Spychowo i Strzałowo oraz PAN w Popielnie o łącznej powierzchni blisko 120 tysięcy hektarów. LKP obejmuje lasy Puszczy Piskiej, które są zachowaną częścią dawnej Puszczy Galindzkiej. Na terenie LKP znajduje się Mazurski Park Krajobrazowy, wiele rezerwatów i pomników przyrody. Piękno krajobrazu Ziemi Mazurskiej tworzą jeziora i lasy, występuje tu ogromne bogactwo roślin i zwierząt, spośród których wiele gatunków objętych jest ochroną.

O kilkanaście km od Nowej Ukty oddalona jest **Stacja Badawcza Polskiej Akademii Nauk położenia w Popielnie.** Atrakcyjne położenie, które zadecydowało o lokalizacji placówki naukowej PAN sprzyja prowadzeniu badań, do których zaliczyć należy m.in. program hodowli konika polskiego; jedyną w Polsce fermę hodowli bobrów; program hodowli zachowawczej bydła rasy polskiej czerwonej; unikalne w skali kraju i świata prace dotyczące biologii cyklu poroża, rozrodu i zachowania jelenia szlachetnego; prace z zakresu rolnictwa ekologicznego.

Miłośnikom przygód polecić można wizytę w **Prywatnym Parku Dzikich Zwierząt w Kadzidłowie** ok. 1,5 km od Nowej Ukty. Park zajmuje obszar ok.100 ha w Puszczy Piskiej. Dojechać tam najłatwiej trasą z Rucianego w kierunku Mikołajek. **Dr Andrzej Krzywiński** założył park w celu zachowania wymierających gatunków

zwierząt. Zobaczyć tam można m. in. tarpany, daniele, wilki skandynawskie, łosie, jelenie.

FLORA

Obszar gminy Ruciane – Nida pokryty jest terenami zalesionymi w **74%**. Obszar ten pokrywa **Puszcza Piska**, która jest największą puszczą na Mazurach (86 tys. ha) i jedną z większych w kraju. O charakterze puszczy decydują **bory sosnowe i sosnowo-świerkowe**, które stanowią aż 90% jej powierzchni. W południowej części można spotkać również **brzozy** i **osiki**, na północy natomiast pojawiają się **dęby** i **buki**. **Torfowiska**, które zajmują 11,4% powierzchni, porastają olsy i łąki. W rejonie Rucianego-Nidy niektóre partie puszy do dziś zachowały swój pierwotny charakter. Poszycie lasu jest bardzo bogate. W runie występują **chronione rośliny**, m.in. lilia złotogłów, wielosił błękitny, rosiczka okrągłolistna i 10 gatunków storczyków. Oprócz zwartego kompleksu Puszczy Piskiej w jego skład ostoi wchodzi wiele jezior, w tym największe polskie jezioro - Śniardwy, a także obszary rolne i łąkowe.

FAUNA

Zróżnicowane środowisko, na które składają się rozległe powierzchnie wód, lasy, bagna, łąki, pola i zagajniki stanowią doskonałe miejsce lęgowe dla licznych gatunków ptactwa. Obszar Puszczy Piskiej stanowi **ostoję ptaków** o randze europejskiej. Występuje tu przynajmniej 37 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 12 gatunków ptaków wpisanych do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Symbolem mazurskich wsi jest **bocian biały**. Charakterystyczny dla pojezierza jest **łabędź niemy**, występują tu także **czaple siwe**, **kormorany czarne**, **żurawie**, **cietrzewie**. W okolicach Nowej Ukty można spotkać wyjątkowo rzadkie gatunków ptaków np. **bociana czarnego**, **gęś gęgawą**, **głuszce**. Prawdziwym skarbem Puszczy Piskiej są siedliska **orła bielika**.

W lasach żyje dużo gatunków zwierząt: m.in. **jelenie**, **łosie**, **sarny**, **dziki**, **zające**, **lisy**. W bardziej nawodnionych okolicach swoje żeremia budują **bobry**. W dawnych czasach na obszarze Puszczy można spotkać było: tury, niedźwiedzie i rosomaki. W Kadzidłowie na obszarze 100 ha znajduje się prywatny **park dzikich**

zwierząt w którym żyją wilki, jelenie, daniele, łosie, tarpany, dziki.

W pobliżu Nowej Ukty znajdują się rezerwaty:

Krutynia Dolna - rezerwat krajobrazowo – florystyczno - faunistyczny o powierzchni 969,33 ha. Rezerwat ten obejmuje dolny odcinek rzeki Krutyni od Ukty do Nowego Miasta oraz jeziora Gardyńskie, Malinówko, Dłużec, Smolak oraz przyległe lasy, torfowiska i łąki. W obrębie rezerwatu Krutynia jest rzeką szeroką (średnio około 20 m) i głęboką (2,7 m), o powolnym prądzie i silnie wykształconych meandrach.

Rezerwat chroni teren Parku o najbogatszej florze i faunie jak np. 10 gatunków storczyków, rosiczkę, pływacze, pełnik europejski, orlik pospolity, złotogłów, sasanka łąkowa, oraz o stepowym charakterze: zawilec wielkokwiatowy i dzwonek boloński. Gnieżdżą się tu rzadkie gatunki ptaków: bielik, rybołów, orlik krzykliwy, puchacz, żuraw, zimorodek, derkacz i wodniczka.

Krutynia - rezerwat krajobrazowo-leśny, pow. 273,12 ha. Rezerwat chroni Jezioro Krutyńskie i górny odcinek rzeki Krutyni, wypływającej z tego jeziora oraz przybrzeżne lasy liściaste i mieszane. Poznać tu można rośliny runa leśnego, jak: przylaszczkę, zawilca gajowego i żółtego, kokoryczkę wielokwiatową i wonną, konwalię majową, konwalijkę dwulistną, zerwę kłosową i skrzyp zimowy, a także pasożytniczą roślinę - łuskiewnika różowego. Spotkać tu można: bielika, dzięcioła czarnego, pospolitą sójkę, a na wodzie stale występującą parę łabędzi niemych, i tracze nurogęsi z młodymi. W rezerwacie gnieździ się puszczyk i lelek kozodój. Zimową porą ujrzeć można zatrzymujące się tu łabędzie krzykliwe, pluszcze oraz wydry pożywiające się na lodzie Jeziora Krutyńskiego.

Rezerwat Zakręt - utworzony w 1957 r. na wniosek prof. Władysława Szafera, znanego botanika i działacza ochrony przyrody, początkowo obejmował dwa jeziorka śródleśne z otaczającym borem bagiennym i grądem o powierzchni 37,8 ha. W 1982 r. rezerwat został powiększony o trzecie jeziorko i płat boru bagiennego, do powierzchni 105,3 ha. Rezerwat Zakręt położony jest ok. 3 km na zachód od wsi. Znajdują się tu charakterystyczne gatunki roślin torfowiskowych. Bór bagienny charakteryzują ponad stuletnie sosny, niskorosłe, o niewielkim obwodzie, często pokrzywione w wewnętrznej partii od strony Jeziora Mokrego. Spotyka się tu ptaka z rodziny krukowatych - sójkę. W rezerwacie żyje również kilkadziesiąt innych gatunków ptaków.

Królewska Sosna - rezerwat leśno-torfowiskowy, pow. 103,76 ha. Chroni ponad 200-letni starodrzew sosnowy z domieszką dębu szypułkowego, świerka i brzozy brodawkowatej oraz 3 jeziorka dystroficzne z reliktową florą torfowisk wysokich (rosiczka okrągłolistną, modrzewnica zwyczajna, bagno zwyczajne). Atrakcją turystyczną jest obumarła w wieku ok. 300 lat pomnikowa sosna (360 cm obw.) oraz dąb szypułkowy (540 cm obw.), nazwany „Dębem nad Mukrem" im. Karola Małłka. W runie występują: pierwiosnka wyniosła, goździk piaskowy, sasanka Tekli oraz pnący się, po nadjeziornych olszach, chmiel zwyczajny.

Pomniki przyrody w pobliskiej Ukcie:

- **Dąb szypułkowy** we wsi Ukta**,** 50 m od skrzyżowania dróg Mrągowo - Mikołajki; *obw. 332 cm, wys. 30 m,*
- **Dąb szypułkowy** we wsi Ukta, na placu Szkoły Podstawowej; *obw. 330 cm, wys. 30 m,*
- **Wierzba krucha** we wsi Ukta, przy rozwidleniu dróg w kierunku wsi Wojnowo i Osiniak; *obw. 302 cm, wys. 25 m,*
- **Aleja lipowa** we wsi Ukta, droga gruntowa od zlewni mleka do granicy lasu w kierunku osady Kamień; *23 lipy drobnolistne - o obw. od 208 do 430 cm, 3 klony pospolite o obw. od 202 do 250 cm; wys. drzew: 15-25 m,*
- **Lipa drobnolistna,** bartna w osadzie Kadzidłowo k. wsi Ukta, naprzeciw zabudowań W. Sucheckiego; pszczoły wymarzły w czasie ostrej zimy w 1979 r.; *obw. 318 cm, wys. 25 m.*

KLIMAT

Charakterystyczną cechą klimatu gminy, jest ścieranie się dwóch ośrodków - oceanicznego i kontynentalnego. Masy powietrza idące znad oceanu spotykają się tu z masami znad kontynentu powodując częste i nagłe zmiany pogody. Gmina znajduje się pod przeważającymi wpływami klimaty kontynentalnego, łagodzonymi obecnością wielu wód i lasów. Średnia temperatura stycznia wynosi -4°C, a lipca +17°C. Przymrozki jesienne pojawiają się już w drugiej połowie września, a wiosną występują jeszcze na początku czerwca. Liczba dni z przymrozkami wynosi w ciągu roku od 100 do 140. Liczba dni mroźnych o maksymalnej temperaturze dobowej poniżej 0°C waha się od 45 do 58. Liczba dni ciepłych o maksymalnej temperaturze wyższej od 25°C wynosi ok. 30°C. Najwięcej dni słonecznych przypada na marzec, kwiecień, maj i czerwiec.

Stopień zachmurzenia jest wysoki. Liczba dni pochmurnych wynosi ok. 180. Dni z opadami jest przeciętnie w roku ok. 190. Okresy o silnych opadach występują często na przemian z okresami posuchy.

Czas zalegania śniegu jest zmienny. Przeciętnie pokrywa śnieżna zalega ok. 100 dni. Pokrywa lodowa skuwa jeziora już w końcu listopada i zalega jeszcze w marcu. Przeciętnie lód pokrywa jeziora przez ok. 130 dni.

Każdorazowa przewaga wpływów ośrodka oceanicznego lub kontynentalnego decyduje o ciśnieniu atmosferycznym, kierunkach i sile wiatru. Najmniejszą prędkość wiatru notuje się latem, maksymalna występuje zimą lub jesienią. Zimą przeważają kierunki WSW, SW, SSE, latem NW lub W, jesienią najczęstsze są wiatry SE, a wiosną kierunki niezdecydowane.

Zmienność warunków klimatycznych, duże i nieregularne opady, dużą wilgotność, długotrwałe przymrozki i krótki okres wegetacji stwarzają warunki dla rozwoju roślinności torfowiskowej, bagiennej i leśnej.

2.8. Rolnictwo.

Analogicznie do zróżnicowanej budowy geomorfologicznej terenów gminy występują również odmienne warunki glebowe w poszczególnych jej częściach.

Najlepsze gleby obserwuje się w zachodniej części gminy - rejon Ukty i Wojnowa, najsłabsze – w części południowej. Gleby północnej części gminy typologicznie należą do gleb brunatnych właściwych oraz brunatnych wyługowanych.

W Nowej Ukcie wykształcił się profil produkcji zwierzęcej, głównie hodowli bydła z czym związana jest produkcja roślinna na potrzeby tej hodowli.

Wszyscy rolnicy w Nowej Ukcie korzystają z sukcesem z dopłat bezpośrednich wypłacanych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej

2.9. Przedsiębiorczość.

We wsi nie ma gospodarstw agroturystycznych ani innych kwater noclegowych czy punktów gastronomicznych. Jest to miejscowość typowo rolnicza.

2.10. Dziedzictwo kulturowe i kultywowanie tradycji.

W Nowej Ukcie ciekawy pod względem dziedzictwa kulturowego jest ruralistyczny układ wioski **z wyraźnymi śladami osadnictwa Starowierskiego**. Na Mazurach w I połowie XIX w. powstał wyjątkowy zespół wiosek założonych przez przybyszów z Rosji – starowierców. Nowa Ukta częściowo należy do tego unikatowego kompleksu kulturowego. Starowiercy budowali domy z drewna, początkowo z nieociosanych bali. Istotnym elementem wiosek były i nadal są niewielkie drewniane domki – bajnie (łaźnie parowe). Wioski starowierskie dzięki swojemu unikalnemu charakterowi od końca XIX wieku. Stanowią atrakcję turystyczną. Do dziś zachował się specyficzny koloryt wiosek, ich układ przestrzenny i wiele drewnianych budynków. Zachowało się też wiele ciekawych detali architektonicznych (okna z malowanymi okiennicami, ganki, drzwi).

W okolicy nowej Ukty znajdują się trzy interesujące cmentarze:

Cmentarz starowierców w Kadzidłowie: wiosną 1832 roku 23 letni wówczas starowier Fiodor Iwanow Czujow nabywając 230 morgów 20 prętów ziemi położonej na północ od Ukty zapoczątkował historię wioski nazwanej później Kadzidłowo. Od pierwszych pochówków na małym cmentarzyku, utworzonym na skraju wsi, minęło prawie 150 lat i nie zachowały się już najstarsze krzyże – stoją natomiast dwie imponujące rozmiarem tuje, pod którymi rozpoznać można zarysy najstarszych mogił. Znajduje się tu ok. 38 mogił ziemnych, częściowo bardzo dobrze zadbanych, częściowo trudnych do identyfikacji; na jednej mogile stoi krzyż żelazny (prawosławny) oraz 10 nagrobków wykonanych z lastryko wraz z takimi samymi krzyżami.

Cmentarz Nowa Ukta: położony na północ od wsi Nowa Ukta, po prawej stronie drogi leśnej Nowa Ukta – Wypad, wyraźne tylko 4 mogiły ziemne; inne mogiły ziemne trudne do identyfikacji a 36 nagrobków wykonanych z betonu lub lastryko, z tego 9 z napisami w języku niemieckim pozwalającymi na identyfikację.

Cmentarz rodzinny Nowa Ukta: cmentarz znajduje się na północ od wsi Nowa Ukta, po lewej stronie drogi Nowa Ukta – Mikołajki; na wzgórzu porośniętym drzewami liściastymi. Stoją tu trzy krzyże – dwa żeliwne i jeden z interesującymi kutymi ornamentami, trzy groby, w tym dwa z napisami w języku niemieckim.

Prywatne Muzeum Danuty i Krzysztofa Worobców w Kadzidłowie

Muzeum znajduje się w Kadzidłowie na terenie "Osady Kulturowej" wpisanej w 2004 roku do rejestru zabytków. W skład osady wchodzą drewniane budynki przeniesione z innych miejscowości:

- Podcieniowa chałupa z Warnowa (gm. Ruciane-Nida) z początku XIX wieku - obecnie znajduje się w niej muzeum
- Chałupa z Dąbrów (gm. Szczytno) z początku XX wieku - obecnie znajduje się w niej "Oberża pod Psem"
- Budynek podcieniowy (gospodarczy)
- spichlerzyk (pocz. XX wieku) - obecnie stanowi fragment ekspozycji muzealnej
- spichlerzyk podcieniowy (pocz. XX wieku) - obecnie urządzono w nim "banię" (czyli rosyjską saunę).

fot. Krzysztof Worobiec

W okolicy Nowej Ukty można ponadto zwiedzić:

- zespół klasztorny z połowy XIX w., drewniana cerkiew prawosławna oraz murowana molenna Starowierców w Wojnowie - 2 km

- w Gałkowie dobrze zachowany układ wsi typowy dla osadnictwa rosyjskiego - 1,6 km

- Leśniczówka Pranie - muzeum K.I. Gałczyńskiego - 15 km

- kościół gotycki w Nawiadach z 1437 r. - 10 km
- śluza wodna Guzianka w Rucianym-Nida - 10 km
- Młyn Wodny z XIX w. na rzece Krutyni w Zielonym Lasku - 4,5 km
- zabytkowa stodoła mazurska we wsi Krutyń, w której mieści się Muzeum Przyrodnicze MPK - 4 km

2.11. Ochrona zdrowia

Mieszkańcy i turyści znajdujący się na terenie Nowej Ukty korzystać mogą z opieki medycznej w Ośrodku Zdrowia w Ukcie. Najbliższa apteka również zlokalizowana jest w Ukcie.

W Ukcie znajduje się również **Dom Opieki Społecznej i Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym** prowadzony jest przez Parafię Ewangelicko-Augsburską Św. Trójcy w Mikołajkach i przeznaczony jest dla osób przewlekle psychicznie chorych i uzależnionych od alkoholu.

2.9. Bezpieczeństwo publiczne.

Najbliższy posterunek policji dla Nowej Ukty znajduje się w Rucianem - Nidzie. W pobliskiej Ukcie istnieje drużyny Ochotniczej Straży Pożarnej.

2.10. Edukacja

W pobliskiej Ukcie wsi znajduje się **Szkoła Podstawowa** oraz **Oddział Przedszkola nr 2** w Rucianem-Nidzie

Szkoła podstawowa w Ukcie

Tabela nr 3. Podstawowe dane dotyczące Szkoły Podstawowej w Ukcie

Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli (w przeliczeniu na etaty)	Liczba pracowników obsługi (w przeliczeniu na etaty)
8	171	14,5	4

Młodzież uczęszcza do Gimnazjum w Rucianem – Nidzie oraz do szkół ponadgimnazjalnych w Rucianem – Nidzie, Piszu lub Mrągowie.

W szkole odbywa się wiele zajęć dodatkowych i pozalekcyjnych a dzieci wykazują się dużą aktywnością.

Przy szkole działa także filia **Biblioteki Domu Kultury** w Rucianem – Nidzie. Księgozbiór zgromadzony jest na niewielkiej powierzchni. Od niedawna Biblioteka dysponuje także 2 stanowiskami komputerowymi z dostępem do Internetu.

2.11. Infrastruktura.

Drogi.

Miejscowość leczy w ważnym ze względów komunikacyjnych miejscu, przy drodze wojewódzkiej nr 609 – (Mikołajki – Ukta).

Ścieżki rowerowe

Trasy rowerowe w Nowej Ukcie obfitują w wiele rezerwatów przyrody, większość odcinków prowadzi polnymi i leśnymi drogami. Niedogodności te są jednak rekompensowane przez ciekawe i piękne krajobrazy.

www.ruciane-nida.pl

- szlak rowerowy **Kadzidłowo - Dolna Krutynia**; długość trasy: 12 km - 4 etapy
- szlak **rowerowy Krutyń - jezioro Mokre - Leśniczówka Pieresławek - Nadleśnictwo Strzałowo - Leśniczówka Ukta**; długość trasy: 4 km - 4 etapy
- szlak rowerowy **Ruciane - Nida - Wejsuny - Wierzba - Mikołajki - Ukta - Ruciane - Nida**; długość trasy: 47 km - 4 etapy

Telefonizacja.

Miejscowość jest stelefonizowana. Każde gospodarstwo ma też możliwość podłączenia do Internetu.

Elektroenergetyka.

Wszystkie gospodarstwa posiadają dostęp do energii elektrycznej. W większości wyposażone są one w wystarczającą moc.

Odpady stałe.

Odbiór odpadów stałych na terenie całej Gminy został zlecony wyspecjalizowanej firmie. Na terenie Gminy nie prowadzi się selektywnej zbiórki odpadów, wyjątkiem są pojemniki na odpady plastikowe. Mieszkańcom Ukty doskwiera brak pełnej selekcji odpadów.

Na wysypisku komunalnym następuje jedynie wydzielenie złomu metali i większych elementów betonowych. Wysypisko komunalne, z ekranizacją podłoża, utworzone zostało w 1993 r. na powierzchni 1,77 ha.

Kanalizacja i wodociągi.

Miejscowość jest całkowicie zwodociągowana z ujęcia wody w samej Ukcie. W miejscowości brak jednak kanalizacji, mieszkańcy korzystają z przydomowych szamb.

Gospodarka cieplna.

Mieszkańcy czerpią energię cieplną z własnych pieców domowych, opalanych w większości miałem węglowym i drewnem. W kilku gospodarstwach domowych funkcjonuje ogrzewanie olejowe.

Gazownictwo

Mieszkańcy nie posiadają dostępu do gazu ziemnego. Gaz propan - butan dostarczany jest w butlach z punktów dystrybucji.

Tabela nr 2. Zestawienie tabelaryczne zasobów miejscowości Ukta

Rodzaj zasobu	BRAK	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
1. Walory krajobrazu.				X
2. Walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie).			X	
3. Walory szaty roślinnej (np. runo leśne).				X
4. Cenne przyrodniczo obszary lub obiekty.				X
5. Świat zwierzęcy (ostoje, siedliska).				X
6. Osobliwości przyrodnicze.				X
7. Wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy).			X	
8. Podłoże, warunki hydrogeologiczne.			X	
9. Gleby, kopaliny			X	
Środowisko kulturowe				
1. Walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe.				X
2. Walory zagospodarowania przestrzennego.				X
3. Zabytki.			X	
4. Zespoły artystyczne.	X			
Dziedzictwo religijne i historyczne				
1. Miejsce, osoby i przedmioty kultu.		X		
2. Święta, odpusty, pielgrzymki.		X		
3. Tradycje, obrzędy gwara.		X		
4. Legendy, podania i fakty historyczne.		X		
5. Ważne postacie historyczne.		X		
Obiekty i tereny				
1. Działki pod zabudowę mieszkalną			X	

2. Działki pod domy letniskowe.			X	
3. Działki pod zakłady usługowe i przemysł.			X	
4. Pustostany mieszkaniowe, magazynowe i poprzemysłowe.	X			
5. Tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny).			X	
6. Place i miejsca publicznych spotkań.	X			
7. Miejsca sportu i rekreacji.		X		
Gospodarka, rolnictwo				
1. Specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe).			X	
2. Znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe.		X		
3. Możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne.		X		
Sąsiedzi i przyjezdni				
1. Korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna).				X
2. Ruch tranzytowy				X
3. Przyjezdni stali i sezonowi.			X	
Instytucja				
1. Placówki opieki społecznej.	X			
2. Placówki oświatowe.	X			
3. Dom Kultury (świetlica)	X			
4. Poczta	X			
5. Bank	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
1. OSP	X			
2. Koło Gospodyń Wiejskich	X			

Rozdział III Analiza SWOT

Mocne strony wsi	Słabe strony wsi
1. Atrakcyjne środowisko naturalne oraz walory przyrodniczo – krajobrazowe. 2. Aktywna społeczność lokalna. 3. Dobrze rozwinięte rolnictwo, w tym potencjał do produkcji żywności ekologicznej. 4. Atrakcyjne położenie (rzeka, pola, las) idealne do prowadzenia działalności agroturystycznej. 5. Telefonizacja, wodociąg.	1. Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna z zakresu ochrony środowiska (brak kanalizacji, systemu segregacji odpadów „u źródła”). 2. Brak infrastruktury użyteczności społecznej. 3. Niska aktywność gospodarcza rolników m.in. w zakresie produkcji żywności ekologicznej, prowadzenia gospodarstw agroturystycznych. 4. Słaba promocja samej wsi jako miejsca atrakcyjnego turystycznie.
Szanse	**Zagrożenia**
1. Wykorzystanie dobrego stanu środowiska naturalnego do rozwoju agroturystyki. 2. Wykorzystanie środków pomocowych na rozwój lokalnych społeczności, organizowanie miejsc spotkań (placów zabaw, miejsc spotkań itp.). 3. Wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną. 4. Promocja wsi przez mieszkańców i UMiG, rozwój bazy agroturystycznej. 5. Napływ inwestorów indywidualnych.	1. Ograniczenia finansowe na inwestycje infrastrukturalne z zakresu ochrony środowiska. 2. Migracja ludzi młodych do miast, trudność w pozyskiwaniu środków pomocowych. 3. Silna konkurencja wśród produktów ekologicznych pochodzących z innych regionów. 4. Brak funduszy na promocję wsi, rozwój bazy agroturystycznej.

Rozdział IV Wizja rozwoju wsi Nowa Ukta

Co ma ją wyróżniać?	Ładny i nowoczesny wygląd, estetyka, ekologia, możliwość zatrudnienia i czynnego odpoczynku, aktywni mieszkańcy, zabudowa rekreacyjna;
Jakie ma pełnić funkcje?	Mieszkaniowe, turystyczne;
Kim mają być mieszkańcy?	Wykształceni, aktywni, dbający o wieś, przedsiębiorczy, w pełni identyfikujący się ze wsią;
Co ma dać utrzymanie?	Praca w turystyce, mikroprzedsiębiorstwa, baza gastronomiczno-hotelarska;
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Sołtys, Rada Sołecka, organizacje pozarządowe;
W jaki sposób maja być rozwiązywane problemy?	Dyskusje, rozmowy, pomoc międzysąsiedzka, rozwiązywanie problemów na zebraniach wiejskich, współpraca z UMiG;
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Czysta, estetyczna, nowoczesna, bogata, w pełni skanalizowana, zgazyfikowana, wyróżniająca się wśród innych miejscowości, drogi w dobrym stanie;
Jakie obyczaje i tradycje maja być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Związane z historią, tradycjami świątecznymi, kultywowanie obecnie istniejących;
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetyczne, czyste, funkcjonalne, stanowiące jedną całość architektoniczną, atrakcyjne;
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Ekologiczny, atrakcyjny, czysty;
Jakie ma być rolnictwo?	Nowoczesne, nieuciążliwe dla środowiska;

Rozdział V Zestawienie priorytetów, celów, programów

Priorytet I. Modernizacja i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Cele: - podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi, - zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców, - integracja społeczności wiejskiej, - podniesienie standardu życia mieszkańców wsi, poprawa atrakcyjności zamieszkania, - poprawa wyglądu wsi. **Zadania:** 1.1. Utworzenie ogródka jordanowskiego i miejsca spotkań 1.2. Rewitalizacja odcinka szlaku rowerowego przebiegającego przez Nową Uktę 1.3. Rewitalizacja szlaku prowadzącego do Rezerwatu Krutynia Dolna
Priorytet II. Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
Cele: - podniesienie standardu życia i pracy na wsi, - wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi, - poprawa funkcjonalności miejscowości, - poprawa stanu środowiska naturalnego. **Zadania:** 2.1. Kanalizacja sanitarna w Nowej Ukcie 2.2. Budowa ciągu pieszego 2.3. Poprawa estetyki wsi (indywidualne możliwości mieszkańców)

Priorytet III. **Rozwój społeczności wiejskiej.**
Cele: - zwiększenie dochodów mieszkańców, a tym samym ich standardu życia, - aktywizacja środowiska wiejskiego, - podniesienie standardu życia i pracy na wsi, - budzenie ducha przedsiębiorczości, - poszerzenie funkcji wsi, - wykorzystanie korzystnych warunków przyrodniczych w celu promocji wsi. **Zadania:** 3.1. Tworzenie gospodarstw agroturystycznych (indywidualne możliwości mieszkańców) 3.2. Organizacja spotkań integrujących społeczność lokalną 3.3. Utworzenie strony internetowej wsi 3.4. Ustawienie tablic informacyjnych dla turystów 3.5. Ochrona cmentarzy

Zadanie 1.1.

Tytuł zadania	**Utworzenie ogródka jordanowskiego i miejsca spotkań**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet I Modernizacja i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Cel główny Priorytetu	Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi oraz zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Integracja społeczności wiejskiej ❖ Podniesienie standardu życia mieszkańców wsi, poprawa atrakcyjności zamieszkania

	❖ Poprawa wyglądu wsi
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Nowa Ukta liczy 157 mieszkańców, w większości są to młodzi ludzie i dzieci. W miejscowości brak jest miejsca, w którym dzieci mogłyby się swobodnie bawić a mieszkańcy spotykać. Utworzenie ogródka jordanowskiego zapewni również większe bezpieczeństwo dzieci, które nie będą już bawić się w pobliżu ruchliwej drogi wojewódzkiej. Niestety na terenie miejscowości nie ma także terenów gminnych, na których można by utworzyć takie miejsce. **<u>Założenia do zadania</u>** ❖ Korzystanie z nowej infrastruktury będzie miało charakter <u>ogólnodostępny i nieodpłatny</u> **<u>Cele zadania</u>** ❖ Podniesienie atrakcyjności zamieszkiwania we wsi Nowa Ukta ❖ Podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci ❖ Podniesienie standardu życia i pracy na wsi **<u>Uczestnicy/odbiorcy</u>** ❖ Mieszkańcy Nowej Ukty ❖ Mieszkańcy Gminy Ruciane-Nida i okolicznych miejscowości **<u>Zakres prac planowanych w ramach projektu:</u>**

ZAKRES	KOSZT
❖ Pozyskanie gruntu pod plac zabaw z miejscem spotkań ❖ Dokumentacja planowania wstępnego ❖ Prace porządkowo – przygotowawcze ❖ Roboty ziemne na terenie ❖ Zakup wyposażenia placu zabaw ❖ Zakup ławek – szt. 6; koszy na	**10.000,00 zł**

	śmieci – szt. 6 ❖ Utworzenie stanowiska do grilla	

Zadanie 1.2.

Tytuł zadania	**Rewitalizacja odcinka szlaku rowerowego przebiegającego przez Nową Uktę**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet I Modernizacja i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Cel główny Priorytetu	Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi oraz zaspokojenie potrzeb społecznych mieszkańców.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Integracja społeczności wiejskiej ❖ Podniesienie standardu życia mieszkańców wsi, poprawa atrakcyjności zamieszkania ❖ Poprawa wyglądu wsi ❖ Zwiększenie liczby turystów odwiedzających Nową Uktę
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Nowa Ukta jest i niewątpliwie jedną z atrakcyjniejszych miejscowości w Gminie Ruciane -Nida. Korzystne usytuowanie Nowej Ukty i z całą pewnością jest jednym z wielu czynników wpływających na jej atrakcyjność pod względem turystycznym i mieszkalnym. Dodatkowym atutem są wysokie walory krajobrazowe oraz nieskazitelnie czysta przyroda bliskość rezerwatów przyrody. Atrakcyjność wsi podkreśla także przepływająca nieopodal rzeka Krutynia – jeden z najczęściej uczęszczanych szlaków kajakowych w Polsce. Miejscowość otoczona jest przepięknymi lasami bujnie obfitującymi w zwierzynę leśną. Przez Nowa Uktę przebiegają popularne i ciekawe szlaki rowerowe. Aby

zwrócić uwagę przejeżdżających turystów na Nową Uktę należy odnowić przebiegające tędy szlaki rowerowe, oznaczyć je tablicami informacyjnymi, oznaczyć cenniejsze architektonicznie stare domy zwracając uwagę turystów na łączenie się w zabudowie wsi style mazurskie i strowierskie.

Cele zadania

- Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi
- Podniesienie standardu życia i pracy na wsi

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy Nowej Ukty i okolicznych miejscowości
- Turyści odwiedzający ten region

Zakres prac planowanych w ramach projektu:

ZAKRES	KOSZT
❖ Odnowienie oznaczeń szlaku; ❖ Rekultywacja szlaku; ❖ Oznaczenie na szlaku atrakcyjnych miejsc w Nowej Ukcie i jej pobliżu	**5.000,00 zł**

- W celu realizacji zadania konieczne jest porozumienie z Mazurskim Parkiem Krajobrazowym.

Zadanie 1.3.

Tytuł zadania	**Rewitalizacja szlaku prowadzącego do Rezerwatu Krutynia Dolna**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości	Priorytet I Modernizacja i rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej

Nowa Ukta	
Cel główny Priorytetu	Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi oraz zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Poprawa atrakcyjności zamieszkania ❖ Poprawa wyglądu wsi ❖ Zwiększenie liczby turystów odwiedzających Nową Uktę
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Nowa Ukta jest niewątpliwie jedną z atrakcyjniejszych miejscowości w Gminie Ruciane - Nida. Korzystne usytuowanie Nowej Ukty z całą pewnością jest jednym z wielu czynników wpływających na jej atrakcyjność pod względem turystycznym i mieszkalnym. Atrakcyjność wsi podkreśla także znajdujący się nieopodal wsi Rezerwat Krutynia Dolna i sama rzeka będąca jednym z najpopularniejszych szlaków kajakowych w Polsce. Ciekawie zaprojektowany szlak wiodący z Rezerwatu do Nowej Ukty i Kadzidłowa zachęci turystów do dłuższego pobytu w rejonie Nowej Ukty. **<u>Cele zadania</u>** ❖ Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi ❖ Podniesienie standardu życia **<u>Uczestnicy/odbiorcy</u>** ❖ Turyści i mieszkańcy miejscowości.

	Opis działań: <table><tr><th>ZAKRES</th><th>KOSZT</th></tr><tr><td>❖ Odnowienie oznaczeń szlaku; ❖ Rekultywacja szlaku; ❖ Oznaczenie na szlaku atrakcyjnych miejsc w Nowej Ukcie i jej pobliżu</td><td>**5.000,00 zł**</td></tr></table> **Założenia do zadania** ❖ W celu realizacji zadania konieczne jest porozumienie z Mazurskim Parkiem Krajobrazowym.

Zadanie 2.1.

Tytuł zadania	**Kanalizacja sanitarna w Nowej Ukcie**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
Cel główny Priorytetu	Podniesienie standardu życia i pracy na wsi oraz wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Poprawa funkcjonalności miejscowości ❖ Poprawa stanu środowiska naturalnego
Opis Zadania	**Uzasadnienie i tło** Wieś Nowa Ukta podobnie jak wiele innych miejscowości w województwie warmińsko-mazurskim i kraju, boryka się z problemami związanymi z niedostateczną infrastrukturą techniczną. Aby nie dopuścić do migracji ludności wiejskiej, a jednocześnie zadbać o ochronę środowiska, należy wybudować sieć kanalizacyjną. Budowa systemu kanalizacji sanitarnej

przyczyni się bezpośrednio do poprawy warunków przyrodniczych i standardu życia mieszkańców, co będzie miało swoje odzwierciedlenie w zwiększeniu atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej i mieszkaniowej całego sołectwa.

Cele zadania

- Zwiększenie liczby gospodarstw podłączonych do sieci kanalizacyjnej
- Wzrost standardu życia mieszkańców
- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i gospodarczej obszarów wiejskich
- Przeciwdziałanie migracji z miejscowości Nowa Ukta
- Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej Nowej Ukty
- Poprawa stanu infrastruktury technicznej Nowej Ukty

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy Nowej Ukty
- Turyści, goście
- Przejezdni
- Inwestorzy

Opis działań

ZAKRES	KOSZT
❖ Opracowanie dokumentacji technicznej ❖ Opracowanie studium wykonalności ❖ Pozyskanie dofinansowania z funduszy europejskich ❖ Budowa kanalizacji	**1.000.000,00 zł**

	<u>Założenia do zadania</u> ❖ Zastosowanie technologii i materiałów przyjaznych środowisku ❖ Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej turystycznie i inwestycyjnie ❖ Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej pod względem mieszkaniowym ❖ Zwiększenie zadowolenia mieszkańców ❖ Poprawa stanu środowiska naturalnego

Zadanie 2.2.

Tytuł zadania	**Budowa ciągu pieszego**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
Cel główny Priorytetu	Podniesienie standardu życia i pracy na wsi oraz wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Poprawa funkcjonalności miejscowości ❖ Zwiększenie bezpieczeństwa na drodze, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Nowa Ukta położona jest wzdłuż ruchliwej drogi wojewódzkiej nr 609, relacji Mikołajki – Ukta. We wsi nie ma chodnika, który pozwoliłby na bezpieczne poruszanie się po miejscowości. Chodnik umożliwiłby również turystom spacer wzdłuż wsi i podziwianie oryginalnego połączenia w jednej miejscowości dwóch różnych typów architektury - mazurskiej i starowierskiej

Cele zadania

- Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi Nowa Ukta
- Poprawa wizerunku wsi
- Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy
- Turyści, goście, przejezdni.

Opis działań

ZAKRES	KOSZT
❖ Opracowanie dokumentacji technicznej ❖ Pozyskanie dofinansowania z funduszy europejskich ❖ Budowa ciągu pieszego	**60.000,00 zł**

Założenia do zadania

- Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej turystycznie i inwestycyjnie
- Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej pod względem mieszkaniowym
- Zwiększenie zadowolenia mieszkańców
- Zastosowanie technologii i materiałów przyjaznych środowisku

Zadanie 2.3.

Tytuł zadania	**Poprawa estetyki wsi**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej
Cel główny Priorytetu	Podniesienie standardu życia i pracy na wsi oraz wzrost atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej wsi.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Poprawa funkcjonalności miejscowości ❖ Poprawa stanu środowiska naturalnego
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Zadanie to ma na celu zmotywowanie mieszkańców do dbania o estetykę wsi i promowania Nowej Ukty. Społeczność wiejska będzie miała za zadanie dbanie o wygląd swoich posesji i najbliższej okolicy. Będą organizowane coroczne konkursy na najpiękniejszą posesję, a w okresie świątecznym konkurs na najpiękniej udekorowany domek. Sprzyjać to będzie integracji społeczności wiejskiej ale przede wszystkim poprawi wizerunek wsi. Zwiększy się liczba turystów i inwestorów, a także poprawi standard życia mieszkańców. **<u>Cele zadania</u>** ❖ Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi Nowa Ukta ❖ Poprawa wizerunku wsi ❖ Integracja społeczności wiejskiej ❖ Aktywizacja społeczna mieszkańców **<u>Uczestnicy/odbiorcy</u>** ❖ Mieszkańcy ❖ Turyści, goście, przejezdni

	Opis działań ❖ Spotkanie z mieszkańcami i ustalenie planu zadania ❖ Wspólna realizacja ustalonego planu **Założenia do zadania** ❖ Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej turystycznie i inwestycyjnie ❖ Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej pod względem mieszkaniowym

Zadanie 3.1.

Tytuł zadania	**Tworzenie gospodarstw agroturystycznych**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet III Rozwój społeczności wiejskiej
Cel główny Priorytetu	Zwiększenie dochodów mieszkańców, a tym samym ich standardu życia.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Budzenie ducha przedsiębiorczości ❖ Poszerzenie funkcji wsi ❖ Wykorzystanie korzystnych warunków przyrodniczych w celu promocji wsi
Opis Zadania	**Uzasadnienie i tło** Aby mieszkańcy Nowej Ukty w pełni mogli wykorzystać możliwości płynące z atrakcyjnego położenia wsi, należałoby stworzyć nowe miejsca noclegowe. Najlepszą tego formą jest tworzenie nowych gospodarstw agroturystycznych. Zwiększy to nie tylko liczbę turystów ale również stworzy nowe źródło dochodów dla społeczności wiejskiej, poprawi standard ich życia.

Cele zadania

- Poprawa zaplecza agroturystycznego we wsi
- Aktywizacja gospodarcza mieszkańców
- Różnicowanie działalności rolniczej
- Tworzenie alternatywnych źródeł dochodów

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy
- Rolnicy
- Turyści, goście, przejezdni

Opis działań

ZAKRES	KOSZT
❖ Przeprowadzenie szkoleń dla mieszkańców	**5.000,00 zł**
❖ Pomoc w uzyskaniu dofinansowania na rozpoczęcie lub rozwój gospodarstw agroturystycznych	**5.000,00 zł**
❖ Otwarcie nowych gospodarstw agroturystycznych	**Działania własne mieszkańców**
❖ Pomoc w prowadzeniu działalności agroturystycznej	**5.000,00 zł**

Założenie do zadania

- Szkolenia nieodpłatne, otwarte
- Równy dostęp kobiet i mężczyzn
- Promowanie Nowej Ukty jako miejscowości atrakcyjnej pod względem turystyczno-rekreacyjnym

Zadanie 3.2.

Tytuł zadania	**ORGANIZACJA SPOTKAŃ INTEGRUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Karwica	Priorytet III Rozwój społeczności wiejskiej
Cel główny Priorytetu	Aktywizacja środowiska wiejskiego
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Podniesienie standardu życia i pracy na wsi ❖ Poszerzenie funkcji wsi
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** W Nowej Ukcie ze względu na stosunkowo niewielką liczbę mieszkańców nie obserwuje się takich ludzkich reakcji jak zawiść, niechęć i brak szacunku dla innych. Mieszkańcy są stosunkowo zgrani i zżyci. Pomimo codziennych obowiązków i braku czasu starają się spotykać i rozmawiać. Aby nie tracić ze sobą kontaktu i nie oddalać się od siebie organizują wspólne spotkania. Podczas nich biesiadują całymi rodzinami, wymieniają się przeżyciami, poglądami, doświadczeniem. Spotkania integrują społeczność lokalną. Mieszkańcy chcą realizować coraz więcej inicjatyw integrujących społeczność lokalną ale również integrujących rodziny. Mieszkańcy za ważne uznali organizowanie corocznych imprez, takich jak: ❖ Sylwester, ❖ Dzień dziecka, ❖ Coroczny Rodzinny Festyn, połączony z rodzinnymi zawodami na najbardziej zgraną rodzinę, ❖ Coroczny Turniej, zawody dla mieszkańców wsi (m.in. w kategorii na najładniejsze obejście, czy w dyscyplinach sportowych itp.),

- Andrzejki,
- Mikołajki.

Większość imprez planuje się włączyć do kalendarza imprez gminnych zamieszczanego na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Ruciane – Nida i w materiałach promocyjnych gminy.

Cele zadania

- Aktywizacja społeczna mieszkańców
- Pobudzenie zdrowej rywalizacji
- Upowszechnianie kultury i sportu

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy
- Turyści, goście, przejezdni

Opis działań

ZAKRES	KOSZT
Organizacja spotkań integrujących społeczność lokalną	**5.000,00 zł**

Założenie do zadania

- Spotkania nieodpłatne, otwarte
- Równy dostęp kobiet i mężczyzn
- Zwiększenie zadowolenia mieszkańców

Zadanie 3.3.

Tytuł zadania	**Utworzenie strony internetowej wsi**
Priorytet w Planie odnowy	Priorytet III Rozwój społeczności wiejskiej

miejscowości Nowa Ukta	
Cel główny Priorytetu	Zwiększenie dochodów mieszkańców, a tym samym ich standardu życia.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Budzenie ducha przedsiębiorczości ❖ Poszerzenie funkcji wsi ❖ Wykorzystanie korzystnych warunków przyrodniczych w celu promocji wsi
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Aby Nowa Ukta w pełni pełniła funkcję turystyczną należy położyć nacisk na promocję miejscowości. Jedną z najlepszych form promocji jest posiadanie własnej, często aktualizowanej strony internetowej z opisem zasobów przyrodniczo-kulturalnych wsi i okolic, z bazą noclegową i gastronomiczną oraz z aktualnymi informacjami o imprezach i wydarzeniach w miejscowości i okolicach. Promocja Nowej Ukty zwiększy liczbę turystów a przez to stworzy nowe źródło dochodów dla społeczności wiejskiej, poprawi standard ich życia i zmniejszy bezrobocie. **<u>Cele zadania</u>** ❖ Poprawa zaplecza agroturystycznego we wsi ❖ Aktywizacja gospodarcza mieszkańców ❖ Różnicowanie działalności rolniczej ❖ Tworzenie alternatywnych źródeł dochodów **<u>Uczestnicy/odbiorcy</u>** ❖ Mieszkańcy ❖ Rolnicy ❖ Turyści, goście, przejezdni **<u>Opis działań</u>**

ZAKRES	KOSZT
❖ Utworzenie strony internetowej miejscowości	**2.500,00 zł**
❖ Aktualizacja i administrowanie stroną	**1.000,00 zł**

Zadanie 3.4.

Tytuł zadania	**Ustawienie tablic informacyjnych dla turystów**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet III Rozwój społeczności wiejskiej
Cel główny Priorytetu	Zwiększenie dochodów mieszkańców, a tym samym ich standardu życia.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Budzenie ducha przedsiębiorczości ❖ Poszerzenie funkcji wsi ❖ Wykorzystanie korzystnych warunków przyrodniczych w celu promocji wsi
Opis Zadania	**<u>Uzasadnienie i tło</u>** Jedną z lepszych form promocji turystyki w regionie jest oznakowanie najatrakcyjniejszych i najbardziej cennych przyrodniczo i kulturowo miejsc. W samej Nowej Ukcie, w miejscu gdzie połączyły się z sobą dwie charakterystyczne dla odmiennych grup etnicznych architektury wiejskich domostw należy ustawić tablice informacyjne zwracające uwagę przejezdnych i turystów na tą oryginalna miejscowość. Zwiększy to liczbę turystów zatrzymujących się w Nowej Ukcie i okolicach na dłużej przez co również stworzy nowe źródło dochodów dla społeczności wiejskiej, poprawi standard ich życia i zmniejszy bezrobocie.

Cele zadania

- Poprawa zaplecza agroturystycznego we wsi
- Aktywizacja gospodarcza mieszkańców
- Różnicowanie działalności rolniczej
- Tworzenie alternatywnych źródeł dochodów

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy
- Turyści, goście, przejezdni

Opis działań

ZAKRES	KOSZT
❖ Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej dla turystów	**1.500,00 zł**

Zadanie 3.5.

Tytuł zadania	**Ochrona cmentarzy**
Priorytet w Planie odnowy miejscowości Nowa Ukta	Priorytet III Rozwój społeczności wiejskiej
Cel główny Priorytetu	Zwiększenie dochodów mieszkańców, a tym samym ich standardu życia.
Cele cząstkowe Priorytetu	❖ Zwiększenie atrakcyjności turystycznej wsi ❖ Poszerzenie funkcji wsi
Opis Zadania	**Uzasadnienie i tło** Jedną z lepszych form promocji turystyki w regionie jest oznakowanie najatrakcyjniejszych i najbardziej cennych

przyrodniczo i kulturowo miejsc. W Nowej Ukcie są dwa piękne stare cmentarze, które mogą stanowić atrakcję turystyczną. Pierwszy położony jest na północ od wsi Nowa Ukta, po prawej stronie drogi leśnej Nowa Ukta – Wypad, wyraźne są tylko 4 mogiły ziemne; inne mogiły ziemne trudne do identyfikacji a 36 nagrobków wykonanych z betonu lub lastryko, z tego 9 z napisami w języku niemieckim pozwalającymi na identyfikację. Drugi to cmentarz rodzinny, znajduje się na północ od wsi Nowa Ukta, po lewej stronie drogi Nowa Ukta – Mikołajki; na wzgórzu porośniętym drzewami liściastymi. Stoją tu trzy krzyże – dwa żeliwne i jeden z interesującymi kutymi ornamentami, trzy groby, w tym dwa z napisami w języku niemieckim.

Należy odrestaurować groby, ogrodzić cmentarze oraz ustawić tablice informacyjne dla turystów. Zwiększy atrakcyjność turystyczną wsi

Cele zadania

- Poprawa atrakcyjności turystycznej wsi
- Aktywizacja gospodarcza mieszkańców
- Poprawa estetyki wsi

Uczestnicy/odbiorcy

- Mieszkańcy
- Turyści, goście, przejezdni

Opis działań

ZAKRES	KOSZT
❖ Odrestaurowanie cmentarzy ❖ Ogrodzenie cmentarzy ❖ Opracowanie i ustawienie tablicy informacyjnej dla turystów	**5.000,00 zł**

Rozdział VI Harmonogram wdrażania planu

Zadanie		Czas realizacji							
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PRIORYTET I Modernizacja i rozwój infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i infrastruktury rekreacyjno-sportowej									
1.1.	Utworzenie ogródka jordanowskiego i miejsca spotkań				X				
1.2.	Rewitalizacja odcinka szlaku rowerowego przebiegającego przez Nową Uktę			X					
1.3.	Rewitalizacja szlaku prowadzącego do Rezerwatu Krutynia Dolna			x					
PRIORYTET II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej									
2.1.	Kanalizacja sanitarna w Nowej Ukcie					X			
2.2.	Budowa ciągu pieszego				X				
2.3.	Poprawa estetyki wsi	X	X	X	X	X	X	X	X
PRIORYTET III Rozwój społeczności wiejskiej.									
3.1.	Tworzenie gospodarstw agroturystycznych		X	X	X	X	X	X	X
3.2.	Organizacja spotkań integrujących społeczność lokalną		X	X	X	X	X	X	X
3.3.	Utworzenie strony internetowej wsi			X					
3.4.	Ustawienie tablic informacyjnych dla turystów			X					
3.5.	Ochrona cmentarzy		X			X			X

Rozdział VII Kosztorys planu (zł)

Zadanie		Czas realizacji							
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
PRIORYTET I Modernizacja i rozwój infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i infrastruktury rekreacyjno-sportowej									
1.1.	Utworzenie ogródka jordanowskiego i miejsca spotkań				10tys.				
1.2.	Rewitalizacja odcinka szlaku rowerowego przebiegającego przez Nową Uktę			5 tys.					
1.3.	Rewitalizacja szlaku prowadzącego do Rezerwatu Krutynia Dolna			5 tys.					
PRIORYTET II Rozwój i rozbudowa infrastruktury technicznej									
2.1.	Kanalizacja sanitarna w Nowej Ukcie					1mln.			
2.2.	Budowa ciągu pieszego				60tys.				
2.3.	Poprawa estetyki wsi	x	x	x	x	x	x	x	x
PRIORYTET III Rozwój społeczności wiejskiej.									
3.1.	Tworzenie gospodarstw agroturystycznych		5tys.	5tys.	5tys.				
3.2.	Organizacja spotkań integrujących społeczność lokalną		4tys.	4tys.	4tys.	4tys.	4tys	4tys.	4tys.
3.3.	Utworzenie strony internetowej wsi			3,5tys.					
3.4.	Ustawienie tablic informacyjnych dla turystów			1,5tys.					
3.5.	Ochrona cmentarzy		5tys.						

Rozdział VIII Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

Realizacja założeń Planu będzie monitorowana przez Radę Sołecką wsi, Sołtysa oraz Gminę. Będzie się to odbywać poprzez:

Budżet Gminy na kolejne lata
Sprawozdania z realizacji budżetu Gminy
Strona internetowa Miasta i Gminy (www.ruciane-nida.pl)
Tablica informacyjna we wsi Nowa Ukta
Dokumentacja z odbioru robót poszczególnych inwestycji

Społeczność wiejska będzie się komunikowała poprzez wspólne spotkania wiejskie. Kontakt pomiędzy wsią a Gminą będzie zachowany poprzez Sołtysa oraz aktywnych mieszkańców.

Plan odnowy miejscowości Nowa Ukta powstał przy współudziale mieszkańców tej miejscowości, Rady Sołeckiej, lokalnych stowarzyszeń oraz Gminy. Wypracowane tu priorytety i zadania są dobrem wspólnym, a ich realizacja leży w interesie mieszkańców.